EPISTO-
LA DOCTI ET PII
CVIVSDAM VIRI, QVA MA-
CVLAM SERVETICAE HAE-
RESIS ASPERSAM SIBI
A CALVINO AB-
STERGIT.

* *
*

Anno 1558.

REuerende uir, obtrusus fuit nobis his diebus Liber quidam Iohannis Caluini, cui titulus ultima admonitio ad te &c. cui nisi obtemperes, habendus post hac eris eo loco, quo præfracti hæretici haberi debent, quod iuxta prius decretum à Caluino editum tantū ualet, quod crudelissimis flammis eris tradēdus. Vult enim spiritu suo crepans hic doctor, hæreticum solius hæresis causa esse occidendum. Mirabor si māsuetus hic homo pro sui spiritus benignitate non admoneat publico scripto magistratum uestræ ciuitatis, ut te pro suo officio illico occidat. Sed cum uirulentus homo hactenus toties & ad nauseam usq; in suis libris uociferatus sit, sibi ualde dolere, imo impium & sacrilegum, non seruare pacem et concordiam cum Sacramentarijs propter diuersam doctrinam de cœna

Do-

Domini, cum de modo obtinendæ iustitiæ Christianæ conueniat, qua fronte nunc hanc sacramentariam dissensionem tanti facit, ut qui diuersum dogma cõstanter tuentur, ipsi habendi sint loco præfractorum hæreticorum atq; adeo occidendi pudeat eum uanitatis, si aliquis pudor leuissimo gallo sit reliquus. Sed quid pudoris, quis imaginari queat huic homini reliquum esse, perfricuit frontem, liber crassissimus et palpabilibus mendacijs est refertus: nam ut mille alia contemnam, quis non uidet quam impudentiore mentiatur, Lutherum & suos in colloquio Marpurgensi pro fratribus agnouisse zuinglianos, Te cum tuis (quos ita uocat) censoribus censere, sine manducatione corporis Christi, quam propugnatis contra Sacramentarios neminem in cœlo uel in terra saluum es-

se posse. Magdeburgenses per-uerso Philippi odio submisse & sor-dide tibi adulari, Neminem unquã dixisse Sacramentariorum, corpus accipi pro figura corporis. Nemi-ni eorum in mentem uenisse, ut scri berent, Christum quia carnem à no bis assumpsit, non dare nobis eden-dam, Lutherum cum Magdebur-gensi (ut uocat) factione mordicus tenere, Sacramentum esse adoran-dum, Vuestphali & similium in-tegritatem non dimidia ex parte constare, qua suæ fidei synceritas (uix me contineo à risu) refulget, Vuestphalum Bucerum mortuum in Zuuinglianorum partes ablega-re, Vuestphalum seruiliter adulari multis sodalibus, dum eorum suffra gia corrogat, eosq; impudentissimè traxisse uel impulisse ad maledicen dum (asserere enim ueram præsen-tiam corporis & sanguinis Christi

in cœ-

in cœna Dominica, & contrarium dogma pertinaciter propugnantes hæreticos uocare illi idem est, quod maledicere). Singula uerba libri huius spirant singulare aliquod mendacium & uirus.

Magdeburgenses quorum ferociam in fidei Christianæ confessione constantiam non solum aduersarij, sed omnis ferè Christiani nominis populus admiratur, & longè latecq; prædicat suaui huic martyri, qui in suo nido securus inexplebili mentiendi & calumniandi libidine æstuat, sunt coaxatores, qui cumulum fatuitatis suunt, proterui homines, superbi censores, secure in suis nidis garrientes, dura & præfracta capita, calumniatores, noui doctores, petulantes, putidorum scommatum ructatores, putrescentes in suo sterquilinio, probrosi mentitores, assueti ad effrenem lacerandæ

ſcripturæ licentiam, turpiter incu-
rij, mendacijs nullũ ſtatuentes mo-
dũ, quibus ſolenne eſt ſcripturam
inconſiderate citando corrumpere,
deliratores Seruetici, fœde ignoran
tes, ſuperbo contemptu Chriſti gra
tiam reſpuentes, pueriles luſores,
garruli, literales magiſtri, magica in
cantatione captiuantes Chriſti cor
pus cũ pane, atroci contumelia De
um afficientes, inſipidi, intolerabi-
les blaſphematores, ueterani Theo
logi, ſuo errore faſcinati, non tenen-
tes quod pueris in Catechiſmo tra-
ditur, quos tenet palati gutturis &
uentris ſolicitudo, obſtupefaciẽtes
ſuos fatuos diſcipulos, contextores
argumentorũ uel ex malicia uel ig-
norantia, blateratores uẽditores fu
morum, tropogoliſtæ, & Tenebri-
ſtæ, improbi fictores, putidæ dicaci
tatis, uirulentis mẽdacijs referti nil
differentibus à canino latratu, bruti

homi-

hominẽs qui nunquã gustarũt, quid ualeat cœna et quorsũ spectet, quibus nullus è uerbis Christi fructus prouenit nisi fiant Sacramẽtarij, fulminatores, et uani crepatores maligni, crudeles calumniatores, qui spiritualem uitã ferè pili non estimant, qui Christum non credunt esse ueracẽ nisi sit præstigiator, quibus nõ est gutta ingenui pudoris, nullius iudicij et rationis, fouentes profanam ambitionem, stulti, importuni, præposteri, mali Dialectici, pessimi Theologi, uirulenti, loquaces, sua scurrilitate ebrij, Sacrilegi obsequij delatores, quorum maledicta scripta filij Dei imperio derogant, nugatoriæ leuitatis, affirmantes, panem esse adorandum, truculenti, uertigi nosi homines, insulsi, tempestuosi, præfracti, contumelioſi, fratrum contemptores, Diabolicæ maleuolentiæ. Hæc in Magdeburgenses,

quibus ne meretrix quidem impudentissima omnibus ad conuiciandum neruis intensis atrociora addere posset. Spiritus hic ita se prodit suis notis, ut posthac non opus esse uideatur, eundem manifestius aliena opera depingi. Sed non est, quod quis tantopere lubricam et impudicam huius hominis linguam admiretur, quam cũ tanto fœtore exerit in tot tantæq; doctrinæ & pietatis, uiros cum suis calumnijs & cauillis non aliter exagitet uerba sacrosanctæ cœnæ dominicæ, & ea quæ Ioan: 20. de clausis ianuis habentur, quam si ea salso & suaui scommate irridere uideri uelit. Textus Ioan: 20 habet. Cum ergo sero esset die illo una Sabbatorum, & fores essent clausæ ubi erant discipuli congregati propter metum Iudæorum, uenit Iesus, & stetit in medio Discipulorũ &c. Et paulo post, Iterum erant Discipuli

scipuli eius intus & Thomas cum eis. Venit Iesus ianuis clausis, & stetit in medio, hic prodit nobis cauillator & irrisos iste lepidus, num (inquiens) quia Christus diuina sua uirtute fores clausas, miraculo patefecit, ideo sequitur, corpus eius esse immẽsum? Sed quid sibi permittit os impudentissimum, contra clara uerba spiritus sancti? an nõ qui bis asserit disertis uerbis Christum ianuis clausis ingressũ, stetisse in medio Discipulorum, negat eundem ianuis quoquo modo apertis ingressum in medio eorum stetisse? quomodo per ianuas clausas suos accessit discipulos, si cum introiret ianuæ quoquo modo apertæ fuerint. Si ianuæ pro ipsius ingressu apertæ fuerunt, falso testatur spiritus sanctus, eum clausis ianuis ingressum fuisse. Non credo, Caluinum tam insipidũ uideri uelle, ut qui ianuis clauereseratis

ratis introierit, ijsdem clausis ingres
sum esse censere possit? quid nunc
refert an ianuæ diuina eius potentia
fuerint apertæ, an claue cum aper-
tas fuisse, asserat quas spiritus san-
ctus toties testatur fuisse clausas? V
bi hic refulget synceritas Caluini,
quam sibi cũ tanto fastu petulanter
arrogat? Magnæ synceritas loco ha
bet conuerrere undequaq; testimo
nia scripturæ, ut fucũ faciat simplici
oribus, literalem sensum uerborum
cœnæ Domini, non ideo admitti de
bere, quod tã per se sint clara et per
spicua uerba, et inter cætera hũc lo-
cũ Gal: 2. Quicunq; in Christo bap
tizati estis Christum induistis, exagi
tat eidem suam spiritualẽ inducens,
quasi indutio Christi, cujus hic fit
mentio, nõ ideo sit uera et realis, sed
significatiua & imaginaria, q; Chri-
sto ut alicui thoraci aut alij uesti nõ
inferãtur brachia et reliqua humani
cor-

corporis mẽbra, ut à frigore aëris q̃ iniuria defendãtur, quin potius hæc indutio Christi ideo uerè spiritualis est, quod realis et uera cũ sit, non aũtẽ significatiua et imaginaria, ei humani corporis mẽbra ùt indusio nõ inferantur, ut mãducatio corporis Christi, quæ fit in cœna ideo uere spiritualis est, quod (testante eo cuius potentia est infinita, cuiusq̃ mysteria rationi stulta et incredibilia sunt) oralis, realis et uera cũ sit, nõ sit cibus uentris, neq̃ carnali sensu perceptibilis. Præterea rogat Caluinus cur cũ Christo nihil fateatur esse impossibile, nos nõ credamus ipsũ quãuis in cœlo sit posse tamẽ ad mirabili spiritus sui uirtute carnẽ suã et sanguinẽ dare nobs in spirituale alimẽtũ? hæc (inquit) uere diuina est ac incõprehẽsibilis potẽtia quantũuis lõge à nobis remotus sit uitã ex carnis suæ et sanguinis substãtia in animas

animas noſtras ſpirat, ut nulla loco rum diſtantia ſacrã hanc capitis & membrorum coniunctionem impe diat, hæc ille. Sed quis unquam ne gauit Chriſtũ cœlo à ſua admirabili potentia ueram ſuam carnem et ſan guinẽ nobis dare poſſe propter lo corum diſtantiam, niſi Caluinus cũ ſuis Sacramentarijs, qui pro ſua ſpi ritualitate homines à pane Cœnæ dominicæ quem corpus ſuum, & à uino quod ſanguinem ſuum Chri ſtus eſſe diſertis uerbis teſtatur. Ipſi autem negant, auocãt ad aſtra, ut u bi uagentur et imaginentur uanam quandam & ſacris literis incognitã communionẽ, quæ humanæ rationi congruit, et ueram præſentiam cor poris et ſanguinis Chriſti è Cœna tollit.

Quod autẽ mea epiſtola quã con feſsioni addere tibi uiſum fuit illum tam male habeat, mirum eſt, cũ eam hominis

hominis esse Seruetici sibi persuasũ habeat, qui tam superbo Theologo nulla confutationis molestia dignus esse deberet: fateor quidem ex animo, neq; me neq; meã epistolã hoc honore dignam fuisse, ut cũ tot doctis et pijs uiris contra tam doctum hæreticũ ea ederetur meæ fidei confessio, quod cum me inscio, et ne semel quidẽ cogitante ita T. P. uisum fuit, fieri æqui bonique hoc factum cõsulo, alias exoptaturus id non fuisse factum. Quam ego non sim Seruetticus non solum T. P. sed & multis bonis & pijs uiris notum est.

Vtinam Caluinus tã esset alienus ab hæresi Sacramẽtaria, quam ego sum a Serueti, cuius scripta nunquã uidi. Nihil habet epistola cuius me pœnitet, imo Caluinus ipse fatetur eam nihil in se habere probri, quam quod mihi sit incendiarius. Fatetur ergo (id q epistola magis habet)

sua

ua ſcripta contra te edita eſſe blaſphema et ſcurrilia, falſam eius eſſe cõtra te crimination em, ſui ſpiritus impuritatem ſatis eſſe proditam, ſe eſſe authorem impiorum conuenticulorum et imaginum ſedicioſæ demolitionis, ſe docere blaſphemias in cœnam Domini & reliqua quæ habet epiſtola, has artes ſuos Diſcipulos ſe authore profiteri et exercere.

Cum mendaciter uocet Magdeburgenſes Serueticos deliratores, facile mihi eſt aſperſum mendaciũ contemnere, et fruatur ipſe interim ſuis acutis diuinatoribus, quibus me eſſe pedemontanum reuelatum eſt, non inuideo grauiſsimis iſtis uiris huiuſmodi acutas reuelationes, quas ex unico articulo pedemontano, La, eliciunt. Sed gaudeo multũ quod nomen meũ et locus meæ habitationis illis nondum ſit reuelatus, nõ dubium enim eſt, quin ſi hoc

reue

reuelaretur me ut Discipulum Augustanæ confessiónis seu Lutheropapistam, hoc est, præfractũ hæreti cum meo magistratui delatum iuxta decretum Caluini exuri procurarent. Hæc mi reuerende domine liberius in tuum sinum effusa boni cõsulas. Nimia enim indignitas maledicti libri hanc mihi loquacitatem extorsit, qua meam fidem tibi ut meo Pastori reuerendo etiamnum testari uolo. Dominus tibi tuoq; ministerio adsit, isq; te suo spiritu sustineat, ut magno & infracto animo falsas criminationes sectariorũ contemnere queas. Vale in Domino, & nos tuis precibus commendatos habere digneris.

8. Decembris 1557.

T. P. obseruantiss: N. in la. Babylonia.